

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalárska práca

MALÁ KOLEKCIA MÓDNYCH DOPLNKOV NA TÉMU UNISEX

Roberta Potocká

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Oddelenie designu
Študijní program designu
Študijní obor Fashion design
Špecializácia Design obuvi a módných doplnkov

Bakalárska práca
MALÁ KOLEKCIA MÓDNYCH DOPLNKOV NA TÉMU UNISEX
Roberta Potocká

Vedúci práce: MgA. Barbora Augustinová
Oddelenie designu
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prehlasujem, že som prácu spracovala samostatne a použila len uvedeníých prameňov a literatúry.

Plzeň, júl 2015
podpis autora

.....

POĎAKOVANIE

Za odborné vedenie, konzultácie a pomoc pri vypracovaní bakalárskej práce ďakujem predovšetkým vedúcej mojej práce MgA.Barbore Augustinovej a Doc. akad. mal. Heleně Krbcové. Zvláštne poďakovanie patrí Stanislave Malcovej, Martinovi Šnajdrovi, Márii Kobelovej a mojím rodičom a priateľom za pomoc a morálnu podporu behom procesu tvorby.

OBSAH

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	7
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	8
2.1 Inšpirácia.....	8
3. CÍL PRÁCE.....	10
4. PROCES PRÍPRAVY.....	11
5. PROCES TVORBY A TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	13
5.1 Slnéčné okuliare.....	13
5.2 Batoh.....	14
5.3 Topánky.....	14
6. POPIS DÍLA.....	17
6.1 Slnéčné okuliare.....	17
6.2 Batoh.....	17
6.3 Topánky.....	18
7. PRÍNOS PRO DANÝ OBOR	19
8. SILNÉ STRÁNKY.....	20
9. SLABÉ STRÁNKY	21
10. ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOU	22
11. RESUMÉ.....	23
12. ZOZNAM PRÍLOH.....	24
13. OBRAZOVÉ PRÍLOHY.....	25
Príloha 1 - Inspiračné zdroje	26
Príloha 2 - Inspiračné zdroje	27
Príloha 3 – Vlastné návrhy.....	28
Príloha 4 - Vlastné návrhy.....	29
Príloha 5 - Vlastné návrhy.....	30
Príloha 6 - Vlastné návrhy.....	31
Príloha 7 - Vlastné návrhy.....	32
Príloha 8 - Technické nákresy.....	33
Príloha 9 - Technické nákresy	34
Príloha 10 - Technické nákresy	35
Príloha 11- Technické nákresy	36
Príloha 12 – Proces práce.....	37
Príloha 13 - Proces práce.....	38
Príloha 14 - Proces práce.....	39
Príloha 15 - Proces práce.....	40
Príloha 17 - Proces práce.....	42
Príloha 18 - Proces práce.....	43
Príloha 19 - Proces práce.....	44
Príloha 20 - Proces práce.....	45
Príloha 21 – Rozpracované modely	46
Príloha 22 –Rozpracované modely.....	47

Príloha 23 - Fotodokumentácia	48
Príloha 24 - Fotodokumentácia	49
Príloha 25 - CD-ROM	

1. MOJE DOTERAJŠIE DIELO V KONTEXTE ŠPECIALIZÁCIE

Predtým, než som nastúpila na FDU bývalý Ústav umění a designu, som študovala na Strednej škole úžitkového výtvarníctva v Kremnici, zo zameraním na tvorbu hračiek a dekoratívnych predmetov. Na tejto škole som sa naučila obstojne šiť, pracovať s rôznymi materiálmi ako je drevo, plast či kov. Táto príprava mi rozhodne pomohla a uľahčila štúdium na univerzite. Ako najväčší prínos doterajšieho štúdia vnímam fakt, že som sa naučila premýšľať o technológiách a ich vplyve na design a technické aspekty pri práci. Naučila som sa tiež podrobný postup pri výrobe obuvi. V prvom ročníku som dostala šancu zúčastniť sa súťaže Arts of Fashion Competition v San Franciscu. Bola to pre mňa skvelá skúsenosť a s odstupom času som si uvedomila že práve táto skúsenosť ma utvrdila v tom že som našla obor ktorý ma baví. Postúpila som do prvej päťdesiatky z celého sveta, s mojou mini kolekciou na ktorej som pracovala celé leto. Súčasťou kolekcie boli slnečné okuliare. Pri ich tvorbe som zistila že ma tento smer baví a že by som sa tomu chcela venovať aj v budúcnosti.

2. TÉMA A DUVOD JEJ VOLBY

Téma bakalárskej práce "Malá kolekcia doplnkov, na téma UNISEX" som si vybrala, pretože si myslím, že je jednou z najobširnejších tém, ktorú som zatiaľ nepreskúmala. Chcela som vytvoriť športovú kolekciu na bežné nosenie, ale s trochou extravagancie a ležérnosti. Bola to pre mňa veľká výzva ale hnala ma túžba vytvoriť niečo čo som doteraz chcela, ale zatiaľ nezrealizovala. Koncept tejto práce som rozpracovala v zimnom semestri, avšak finálnu podobu kolekcie som dokončila až v posledných mesiacoch kvôli neustálým technologickým komplikáciám .

2.1 Inšpirácia

Túto tému som poňala po svojom. Nehľadala som význam či historické pramene na Wikipédii. Rozhodla som sa vyjadriť svoj osobný pohľad a názor na túto tému. Unisex pre mňa osobne znamená rovnováhu, harmóniu slobodu a rovnocennosť. Preto som svoju inšpiráciu hľadala v minulosti, práve tam kde tieto slová neexistovali a pokúsia som sa prepojiť a porovnať to so súčasnosťou. Tvarová časť je inšpirovaná Mužom, ako predstava vojaka v pevnej zbroji. Ako inšpiračný materiál som použila časti brnenia z rôznych historických období. Materiálová časť ako odraz doby, pozostáva z neoprénu ktorý symbolizuje prítomnosť, prispôsobivosť, tzv. dobu „plastovú“. Koža je symbolom histórie, prírody a nadčasovosti. Tretia časť, dezén alebo žena ako ozdoba, dotvára každý jeden kus kolekcie. Pozostáva z upravenej historickej krajky, ktorá predstavuje krehkú ženu vedenú k ručným prácam, ktorá po stáročia nemala práva a slobodný názor. Na vzor som použila strojovú techniku gravírovania do kože ktorá má byť

ekvivalentom k historickým technikám. Chcela som aby moja kolekcia niesla odkazy na históriu v ktorej bol muž zaškatuľkovaný len ako bojovník a vodca a žena ako matka a domáca pani bez možností. Snažila som sa poukázať na ten posun ktorý za posledné storočie nastal. Obe pohlavia sú rovnocenné. Preto unisex pre mňa predstavuje slobodu, rovnováhu, ambicióznosť, možnosť obliecť sa pohodlne a nesnažiť sa zapadnúť do nejakých merítok.

3. CÍL PRÁCE

Cieľom bolo vytvoriť unisex kolekciu, ktorá by bola odrazom dnešného človeka, ale poukazovala na evolučný posun v sociálnej sfére. Toto všetko vyjadrené v tvare, materiály a dezéne, v kolekcii pozostávajúcej z doplnkov bežnej dennej potreby doplnenú o jeden odevný model. Chcela som vytvoriť trochu netradičný design.

Snažila som sa vyberať materiály navzájom vytvárajúce kontrast, ktorý však bude pôsobiť harmonicky. Zvolila som jednofarebné ladenie do čiernej ktorá na rôznych povrchoch pôsobí vizuálne zaujímavo.

4. PROCES PRÍPRAVY

Najdlhšou časťou mojej bakalárskej práce bolo vytvorenie definitívnej podoby modelov, kvôli zložitosti strihov a materiálov. Skúšala som niekoľko postupov výroby a rôzne technológie. Kôli neustálým zmenám výroby sa menil a prispôboval aj vizuál. Ornamentálnu časť bolo potrebné dostať do polo plastickej podoby, batoh musel mať neviditeľné zapínanie a musela som nájsť dostatočne pružný ale pritom pevný materiál na podrážky topánok. Začínala som teda s kresbnými návrhmi ktoré som postupne upravovala podľa toho aký materiál bude použitý na výrobu. Tvar som sa snažila zachovať robustný ako brnenie z ktorého kolekcia vychádza, ale potrebovala som materiál ktorým by som to odľahčila. Potom nastal proces pokusov a omylov. Začala som so slnečnými okuliarmi. Spočiatku som sa snažila aby bola celá konštrukcia ľahká a príjemná. Pokúšala som sa vyrobiť niekoľko modelov, pomocou sadrovej formy odliat' stredovú časť okuliarov z rôznych na dotyk príjemných materiálov ako je silikón a pena na odlievanie (...). Bolo to príliš zložité kvôli prepájaniu materiálov. Ten istý problém nastal pri výbere materiálu na topánky a batoh. Nakoniec som zvolila (netkanku) neoprén a velúrovú kožu. S neoprénom sa pracuje veľmi ťažko, preto som musela spraviť niekoľko pokusov na šitie a lepenie. Kožu som si nakoniec vybrala skopovú, s dlhším chlpom. Tá totiž vytvára zaujímavý efekt pri gravírovaní laserom. Túto ornamentálnu časť som vytvárala prekresľovaním historickej výšivky, z ktorej som nakoniec vybrala jeden prvok a ten som použila ako stále sa opakujúci vzor. Vzor som si vytvorila pomocou programu ilustrátor a takto upravené dáta som zaslala do firmy na laserové gravírovanie. Dala som si vyrobiť viac vzoriek. Vzorky do brúsenej

a povrchovo upravovanej kože vyzerali príliš graficky, plošne a printovo a nastal problém s laserovaním, pretože chlpatá koža sa viac škvarila, sťahovala a menila tvar. Po niekoľkých pokusoch s vlhčením kože sa podarilo doceliť správneho efektu.

Techniku gravírovania som použila aj na slnečných okuliaroch, keďže zložitosť vzoru neumožňovala laserovanie skrz materiál. Najzložitejšou časťou bola príprava podrážok na topánky. Spočiatku som vyrábala modely z hliny, ale ich zložitosť mi neumožňovala nasledovné odlievanie do materiálu. Zjednodušila som teda tvar ktorý som následne namodelovala z designárskej plastelíny, dala som si do firmy urobiť 3D scan a z dát z programu Rhinoceros sa vyfrézovali dva modely platform.

5. PROCES TVORBY A TECHNOLOGICKÉ ŠPECIFIKÁ

Celou kolekciu doplnkov som vytvorila sama a doplňujúci odev vytvorila podľa mojich návrhov Stanislava Malcová.

5.1 Slnéčné okuliare

Okuliare vychádzajú z historickej vojenskej helmy. Konštrukciu- rám som sa snažila zachovať robustnú, takže okuliare pôsobia mohutne. Preto som sa snažila odľahčiť ich materiálovo a farebne. Na rám som použila vylaserované plexisklové pláty. Pomocou lepenia plátov na seba som dosiahla požadovanú hrúbku na vybrúsenie výčnelku nad nosom a vnútorných opierok nosa. Rám sa skladá z troch základných častí. Predná s výbrusom nad nosom, stredový diel do ktorého sú osadené sklá a zadný diel s opierkami na nos. Príprava rámu bola zložitá, kvôli neprístupným tvarom konštrukcie. Všetky diely okrem bočníc som vybrúsila. Stred nad nosom som až po vybrúsené konce zafarbila čiernym sprejom. Zvyšné časti som opieskovala z vonkajšej aj vnútornej strany. Bočnice som opieskovala z vonkajšej strany, vnútorná má len malú povrchovú úpravu a to vygravírovaný vzor. Následne som narušila pilníkom povrch materiálu a zlepila jednotlivé vrstvy plexiskla v stredovej časti rámu a vsadila sklá. Na vnútorný okraj som naniesla trochu sekundového lepidla. Do okrajov rámu som zaznačila dierky na nity a vyvrtala ich aj do bočníc. Niti bolo treba skrátiť a zabrúsiť. Potom som už len priložila pánty, do dier vsadila nity a prelepila lepiacou páskou. Kvôli zjednoteniu som rám ešte jedenkrát prebrúsila, prestriekala a opieskovala. Po očistení rámu a skiel od zvyšného piesku som zaklepala nity a očistila pánty jemným šmirglom.

5.2 Batoh

Po výbere finálneho materiálu som začala upravovať strih. Dokola som skúšala rôzne spôsoby prešívania neoprénu ktoré by mi pomohli docieľiť požadované vytvarovanie. Keď som mala ujasnený tvar, spravila som si niekoľko šijacích vzoriek. Následne som začala zošívať jednotlivé strihové diely. Začala som vnútornou taškou, ktorá má uzatváranie na nepremokavý zips aby chránila veci v batohu. Do spodnej časti som vlepila výstuž a prišila podšívku. Po zošití základných dielov batohu som musela všiť uzatvárací patent do hornej časti vaku. Po prevrátení na lícnu stranu tak vznikol neviditeľný spoj. Batoh sa skladá zo štyroch vrstiev neoprénu, takže prešívanie bolo veľmi náročné. Na prednú stranu batoha som prišila rezaným švom strihový diel z kože s gravírovanou povrchovou úpravou. Na dva zadné diely som vyrezala otvor na popruhy a následne ho obšila. Popruhy sú vedené cez otvor do dolnej časti batohu. Každý popruh je všitý na protiľahlej strane. V prešívanej zadnej časti je vložený neoprén kvôli vystuženiu chrbtovej časti. Predný podšívkový diel som spravila dlhý asi len 10 cm, aby nedochádzalo k nazbieraniu materiálu. Dno som vystužila plastovou podložkou pre krajší tvar a pevnosť. V spodnej časti batohu sú plastové očka na ktoré sa pripínajú popruhy. Tie sa dajú ukryť do vnútra batohu alebo rôzne preväzovať cez tašku.

5.3 Topánky

Prvým krokom pri výrobe obuvi hneď po návrhoch bola výroba lepenkových strihov a látkových sáčkou. V mojom prípade som si ešte upravovala kopytá pomocou tmelenia do špičky a tým upravila tvar obuvi. Po prvých skonzultovaných a upravených sáčkoch som

vytvorila model. Už vytvarovanú obuv podľa kopyta pre lepšiu predstavu. Model obuvi do poslednej chvíle menil svoj tvar. Neustále som upravovala strih a tvar kvôli neoprénovému materiálu. Pomedzi to som si pripravila výstelky obuvi pomocou za mokra tvarovaného lisovaného papiera. Hneď po zaschnutí som výstelky olemovala kožou, asi centimeter po okraji. Potom som si vyrobila výstuže do špičky a päty, vytvarovaním špeciálnej tkaniny potiahnutej termoplastom. Tá sa nahrieva teplovzdušnou pištoľou, poprípade žehličkou. Podľa vyfrézovaných modelov podrážok som pomocou sadry a kaučuku odliala formu. Tú som následne vyseparovala a odliala som z nej niekoľko pokusných modelov z peny. Penu som vymiešala z dvoch zložiek. Keď začala naberať na objeme vyliala som ju do formy, prikryla druhou časťou formy a zaťažila. Musela so to tak robiť kvôli jej konickému tvaru. Takto som ju nechala schnúť 24 hodín. Po vytiahnutí z formy mala nádherný tvar, v priebehu pár minút sa zmrštila a za pár hodín znovu nafúkla. Keď bola pena ustálená obrúsila som povrchovú škrupinu a tak odhalila hubovité vnútro. Platformy som povrchovo upravila a nastriekala na čierne. Pokúšala som sa tiež tento povrch ešte ošetriť silikónovou vrstvou ale tento pokus sa nepodaril tak ako skúška a bola som nútená túto vrstvu odstrániť. Spodnú časť topánky tvoria dve zaoblené samostatné gumené plochy, ktoré sú v kontakte so zemou pri chôdzi. Horný strihový diel som nakoniec spravila len z dvoch kusov a to zadného neoprénového a predného koženého. Zadnú časť strihu som zošila v päte, predný diel som k nej okrajoch. Súčasťou predného vrchného dielu a podšívkového dielu je guma, ktorá je všitá v nártovej časti. Ten istý postup som zvolila aj v prípade podšívky. Potom som ich už len prešila obrátením švom z rubovej časti. Do vrchnej časti päty som vložila kúsok neoprénu, ako výstuž.

Následne som zadný šev na päte prekryla pruhom gravírovanej kože. Takto pripravené sáčky som natiahla na kopyto a prichytila klinčekmi v päte a v náрте. Zo spodnej strany som prichytila výstelku. Prvú som natiahla a prilepila podšívku, zachytila som ju klinčekmi. Napnutý povrch som potrela lepidlom a vložila výstuže do päty a špičky. Povrch som znovu pretrela lepidlom a napla vrchný diel. Po zaschnutí som spodok topánky prebrúsila, vypúdovala a zarovнала. Povrch topánky a povrch podrážky som natrela dvojzložkovým epoxidovým lepidlom. Počkala som kým lepidlo začalo trochu zasychať. Takto zlepenú topánku som vložila pod tlakový stroj ktorý som si dopredu nastavila. Nechala som ich pod tlakom zhruba 24 hodín. Potom som topánky stiahla z kopyta a vlepila vnútornú vložku. Nakoniec som topánky už len nastriekala separačným ochranným sprejom a kožu som prečesala kefou.

6. POPIS DIELA

Malá kolekcia na tému UNISEX pozostávajúca z troch kusov.
Topánky, batoh a slnečné okuliare doplnené dvojdielnym odevom.

6.1 Slnečné okuliare

Konštrukcia okuliarov je celá vytvorená z vylaserovaného transparentného plexiskla, ktoré je na seba navrstvené a vybrúsené z prednej aj zadnej strany. Dve základné vrstvy a medzi nimi stredová vrstva tvoriaca drážku pre slnečné sklá. Tie sú do nej vsadené a prilepené dvojzložkovým epoxidovým lepidlom. Povrch okuliarov je obrúsený a opieskovaný čo vytvára dojem mliečneho skla. Stredná časť nad nosom je nastriekaná čiernym matným lakom. Okraje rámu a bočnice sú spojené kovovými pántmi prichytenými nitmi. Bočnice sú mierne zaoblené podľa tvaru ľudskej hlavy, sú vybrúsené len z jednej strany, z tej druhej je vygravírovaný vzor.

6.2 Batoh

Plášť Batohu je vytvorený z čierneho neoprénu, prešívaného obráteným švom. Strih má tvar lichobežníka a dno má tvar elipsy. V oboch horných okrajoch je prídavok na všívané (neviditeľné) zapínanie, tvorené dvomi plastovými časťami ktoré sa do seba zasúvajú. Jednotlivé diely sú prešívané dohromady kvôli lepšiemu vytvarovaniu. Na prednej časti batohu je našitá dekoračná koža s gravírovaným vzorom. Zadná časť ja zase vystužená 2 cm hrubým molitanom pre podperu chrbtice a vytvarovanie plášťa. Nad výstužou je prešívaný otvor vedúci cez obe vrstvy. Ním sa dajú viesť popruhy do prednej alebo zadnej časti batohu. Popruhy sú zašité

v okrajoch dna, sú vedené medzi vrchným plášťom a podšívkou, von cez otvor a upínajú sa plastovými háčikmi opäť ku dnu batoha.

6.3 Topánky

Športovo elegantné topánky s tvarovanou platformou. Materiál je opäť čierny neoprén kombinovaný s gravírovanou kožou. Zadný strih prechádza ako jeden celok do predného dielu. Predný diel je kožený a v nártovej časti má všitú gumu kvôli jednoduchšiemu obúvaniu. Povrch obuvi je zaujímavý, vzniká tu kontrast umelého a prírodného materiálu, hladkého neoprénu a velúrovej (chlpatkej) kože. Zadný vrchný aj spodný diel je z neoprénu a predný vrchný aj spodný je z kože. Šev na päte je prekrytý pruhom gravírovanej kože a v hornom okraji je vložená neoprénová výstuž pre pohodlnejšiu chôdzu. Platforma je z odlievanej a brúsenej peny striekanej na čierne. Táto časť je mäkká a pružná. Povrch pripomína špongiu. Druhá vrstva platformy je z čiernej gummy. V nášľapných zónach prechádza cez prvú vrstvu platformy. Je to kvôli tomu aby sa podrážka pri nášľapovaní nedeformovala v mäkkých častiach. Vnútoraná vložka je neoprénová a okraje sú potiahnuté kožou.

7. PRÍNOS PRE DANÝ OBOR

Prínos vidím v snahe vytvoriť nový funkčný design batohu, ktorý je tvarovateľný do rôznych polôh a tvarov. Snažila som sa vytvoriť variabilnú tašku. Môže sa nosiť ako vak na chrbte alebo ako taška do ruky. Tiež som sa snažila vymyslieť nový spôsob uzatvárania a tvarovania batohu. Patent zatvárania je skrytý tak aby pri uzavretí batoh pekne vytvaroval. Varovanie batohu som tiež podporila prešíváním neoprénu. Tento návrh mám v pláne ešte rozpracovať a zjednodušiť a použiť pri výrobe batohov. Nevieť či pre obor ale pre mňa osobne bola veľmi cennou skúsenosťou výroba okuliarov. Mnohému som sa naučila a dosť som sa poučila do budúcnosti, čomu sa vyvarovať a čo zlepšiť.

8. SILNÉ STRÁNKY

Silnou stránkou mojej Bakalárskej práce je snaha vytvoriť kožu s polo plastickým vzorom podľa vlastného návrhu, tiež tvarové a uzatváracie inovácie u batohu a materiálové a tvarové riešenia platformy na obuvi. Kolekcia je mladistvá a nositeľná.

9. SLABÉ STRÁNKY

Slabé stránky vidím v materiáloch a technologických postupoch. Pre mňa ako študenta je takmer nemožné zrealizovať svoju predstavu. Problém bol hlavne s odlievaním platformy. Problém by sa vyriešil strojovou výrobou pomocou vstrekovania materiálu do formy. Problémový materiál je aj neoprén. Ťažko sa prešívá, kvôli tomu že je pružný.

10. ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOU

SEELINGOVÁ, Charlotte. Století módy: 1900-1999. Praha: Slovart, 2000. ISBN 80-7209-247-2.

CHAN, Dora. Young asian fashion designers. Londýn: Daab, 2008. ISBN 978-3-86654-011-8.

FAIRS, Marcus. Design 21. století: Nové ikony designu: od masového trhu k avantgardě. Praha: Slovart, 2007. ISBN 978-80-7209-970-2.

JONES, T., RUSHTON, S., ANDERSON, J., NOVOTNÁ, J. Současní módní návrháři. Praha: Slovart, 2006. ISBN 80-7209-841-1.

11. RESUMÉ

My unisex collection is about the evolution of the social status between men and women. This collection represents the symbolic translation and metaphors in three concrete parts.

The shape "THE MAN", was inspired from the historical armor. It symbolizes a man as a soldier, that became as elegant and he is interested in fashion and gastronomy.

Neoprene is a symbol of today's plastic time which is very comfortable and leather metaphor for history, known as the "TIME PERIOD".

Ornament "THE WOMAN" is portrated by modern technology that symbolizes today's woman like ambitious conqueror.

12. SEZNAM PRÍLOH

- Príloha 1 - Inspiračné zdroje
- Príloha 2 - Inspiračné zdroje
- Príloha 3 – Ilustrácie
- Príloha 4 - Vlastné návrhy
- Príloha 5 - Vlastné návrhy
- Príloha 6 - Vlastné návrhy
- Príloha 7 - Vlastné návrhy
- Príloha 8 - Vlastné návrhy
- Príloha 9 - Technické nákresy
- Príloha 10 - Technické nákresy
- Príloha 11- Technické nákresy
- Príloha 12 - Technické nákresy
- Príloha 13 - Proces práce
- Príloha 14 - Rozpracované modely
- Príloha 15 - Skúška modelov
- Príloha 17 - Fotodokumentácia detaily
- Príloha 18 - Fotodokumentácia detaily
- Príloha 19 – Fotodokumentácia
- Príloha 20 Fotodokumentácia
- Príloha 21 - Fotodokumentácia
- Príloha 22 - Fotodokumentácia
- Príloha 23 - Fotodokumentácia
- Príloha 24 - Fotodokumentácia
- Príloha 25 - CD-ROM